

Поэтому адвокат действует не только при помощи кодексов, законов, исков, претензий и прочее, он действует словом, убеждением, доброжелательностью, спокойствием, человечностью и любовью к людям.

Провести бракоразводный процесс – это не просто написать иск и отдать его клиенту, это предотвращение нанесения телесных повреждений супругами, убийств, угроз, повреждений имущества, психологических расстройств детей. Человека необходимо исправлять и учить любовью, пониманием, ведь ему после развода либо другого гражданско-правового, хозяйственного спора нужно продолжать жить и становиться более опытным в преодолении конфликтов.

Для этого адвокату необходимо заниматься правильной установкой клиента, установкой на разрешение конфликта, на удовлетворение интереса, а не расширение конфликта, «победу», причинение страданий и себе, и другим. У представителей этой профессии, своя собственная жизнь превращается в жизни своих клиентов, планирование своего дня превращается в план разрешения проблем других людей.

Любое явление, любое поведение человека так или иначе оказывает воздействие на государственную, социально-экономическую ситуацию. Поэтому и разрешение отдельного конфликта (гражданско-правового, хозяйственного, уголовно-правового) будет определенным образом воздействовать на развитие правоотношений в государстве и реализовывать профилактику правонарушений.

Поэтому деятельность адвоката должна быть направлена на примирение, устранение конфликта интересов, удовлетворение интересов клиента в русле уважения прав человека и толерантности.

Важно минимизировать последующие нарушения прав человека, способствовать разрешению спора и делать все чтобы отраслевая принадлежность конфликта не перерастала в другую, более строгую, опасную форму... Чтобы гражданское не превратилось в уголовное.

Чекмарьова Л.Ю.

*аспірантка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури*

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА ЯК ГАРАНТ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Правова захищеність особистості - одна з фундаментальних ознак правової держави, яка передбачає наявність системи ефективних юридичних засобів реалізації та захисту прав і свобод. У цій системі особливе місце відводиться адвокатури, яка є одним з основних механізмів захисту прав і свобод людини і займає головне місце в правозахисній діяльності (ст. 59 Конституції України).

Діяльність адвоката безумовно має величезне значення в системі захисту прав і свобод людини, а також юридичних осіб. Частиною 2 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» забороняється адвокату використовувати свої права всупереч правам, свободам та законним інтересам клієнта; без згоди клієнта розголошувати відомості, що становлять адвокатську таємницю, використовувати її в своїх інтересах та інтересах третіх осіб; займати у справі позицію всупереч волі клієнта, крім випадків, якщо адвокат впевнений у самообмові клієнта; відмовитися від надання правової допомоги, крім випадків, установлених законом.

На даний момент в Україні вже прийнято Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», норми якого містять достатній перелік підстав притягнення адвоката до професійної відповідальності. Але питання про цивільно-правову відповідальність адвоката так і не було врегульовано в даному Законі. Натомість у статті про дисциплінарну відповідальність збільшився перелік підстав притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

В цілому, правовому регулюванню адвокатської діяльності присвячені дослідження Н.М. Бакаянної, Т.В. Варфоломеевої, В.В. Долежана, А.Д. Святоцького та інших фахівців у галузі

права. Страхування професійної відповідальності розглядалися в наукових роботах Т.М. Артюх, В.С. Бігуна, І.М. Дрозд, Ю.В. Заїкіна, Н.О. Обловацької, С.С. Осадця та інших.

Незважаючи на значний внесок згаданих авторів у розвиток адвокатури України деякі питання вимагають подальшого дослідження і вивчення.

Адвокат повинен бути компетентний у вирішенні поставленої перед ним проблеми. Простіше кажучи, адвокат повинен володіти знаннями про правове регулювання, вміти правильно розібратися в ситуації, а так само навичками, необхідними для застосування відповідних правових норм. У тому випадку, якщо адвокат недостатньо компетентний у правовій проблемі, він повинен прямо попередити про це клієнта (Петрухин І.Л. Вам нужен адвокат... - М.: Прогресс. -1993. - С. 152).

Враховуючи все вищесказане, можна стверджувати, що на адвоката покладено виконання важливої ролі в суспільстві, тому найважливішою гарантією дотримання адвокатом етичних норм є можливість притягнення його до юридичної відповідальності як одного з видів соціальної відповідальності.

Під юридичною відповідальністю прийнято розуміти застосування до осіб, які вчинили правопорушення, передбачених законом заходів примусу у встановленому для цього процесуальному порядку (Общая теория права. – М.: Изд-во МГТУ им. Баумана. - 1995. – 319), передбачені законом вид і міра державно-владного (примусового) зазначання особою позбавлень благ особистого, організаційного і майнового характеру за вчинене правопорушення (Скакун О.Ф. Теория государства и права. – Харьков: Консум. - 2000. – С. 466).

Розглянемо основні чотири види відповідальності, які виділяють в теорії права та до яких адвокат може бути притягнутий: дисциплінарна, кримінальна та цивільно-правова.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», на перший план висуває дисциплінарну відповідальність адвоката, оскільки на практиці цей вид відповідальності застосовується набагато частіше, ніж інші види. В зазначеному законі присвячено цілий розділ (VI) дисциплінарній відповідальності.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачає можливість притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за: порушення вимог несумісності; порушення присяги адвоката України; порушення правил адвокатської етики; розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення; невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків; невиконання рішень органів адвокатського самоврядування; порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом (ч. 2 ст. 34).

Питання дисциплінарної відповідальності визначаються також Правилами адвокатської етики. Цей документ є не правовим, а корпоративним нормативним актом, отже, порушення встановлених ним норм тягне саме дисциплінарну відповідальність. Однак у деяких випадках окремі його норми можуть застосовуватися як звичай ділового обороту (Шаров Г.К. Ответственность адвокатов за вред, причиненный ненадлежащим использованием профессиональных обязанностей // Закон. – 2007. - №12. – С. 32).

Заходами дисциплінарної відповідальності можуть бути: попередження; зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року; для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

У ході здійснення своєї професійної діяльності адвокат може скоїти діяння, що містять в собі склад злочину. Кримінально-правові норми, що містяться в Кримінальному кодексі України, передбачають відповідальність за фальсифікацію доказів, підкуп або примушування до дачі показань або ухилення від дачі показань, або до неправильного перекладу. Проте, порушення присяги адвоката і етичних вимог професії не тягнуть неминучого застосування норм кримінального законодавства. В основному, притягнення адвокатів до кримінальної відповідальності відбувається вкрай рідко.

Викликає особливий інтерес питання цивільно-правової відповідальності. На сьогоднішній день не застосовується або застосовується вкрай рідко відповідальність адвоката у зв'язку з порушенням адвокатом умов укладеної угоди (договору). В більшості випадків, спір

між клієнтом і адвокатом з приводу неналежного виконання договору доручення обмежується повним або частковим поверненням гонорару в позасудовому порядку.

Під цивільно-правовою відповідальністю прийнято розуміти санкцію за правопорушення, що викликає для порушника негативні наслідки у вигляді позбавлення суб'єктивних цивільних прав або покладання нових або додаткових цивільно-правових обов'язків (Иоффе О.С. Ответственность по советскому гражданскому праву. – Л: ЛГУ. - 1995. – С. 7).

На підставі вищезазначеного можна стверджувати, що запровадження страхування професійної відповідальності адвокатів стане одночасно двосторонньою гарантією: з одного боку – це може стати додатковою гарантією діяльності для адвоката (наприклад, адвокат, побоюючись настання цивільно-правової відповідальності, може обрати менш ризиковану лінію надання правової допомоги, але результати від якого є менш ефективними), з другого – це гарантуватиме відшкодування завданих збитків клієнту внаслідок діяльності адвоката та стимулюватиме адвокатів до надання більш кваліфікованої правової допомоги під загрозою настання цивільно-правової відповідальності (навіть якщо завдяки страхуванню і буде відшкодовано збитки, проте наступне страхування буде пов'язане для адвоката з більшими фінансовими витратами).

Алексейчук К.А.

*студентка 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТСЬКА ЕТИКА ЯК ВИД ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ЮРИСТА

Зусилля усіх гілок державної влади направлені на забезпечення правопорядку, який відповідає інтересам держави і суспільства. Встановлення такого правопорядку у багато чому залежить від того, наскільки закони, на яких він базується, співвідносяться з нормами і принципами, основоположними етичними категоріями справедливості, честі, достоїнства, поваги людської особистості. При здійсненні правосуддя, коли вирішується питання щодо винуватості особи, її гідності, свободи, відновлення порушеного права, відшкодування моральних і матеріальних збитків, взаємозв'язок моралі та права надзвичайно важливий.

Етика одна із найдревніших теоретичних дисциплін, яку прийнято вважати «практичною філософією» (Арістотель), оскільки основне її призначення — вирішення повсякденних моральних проблем, що виникали перед людиною: як треба чинити, що вважати добром, а що злом, що є справедливим, а що ні тощо. Етику можна визначити як філософську науку, яка відповідає на запитання "Як слід правильно жити?" (чи, за формулюванням І. Канта, — "Що треба робити?"). Етика як наука про відносини між людьми та про обов'язки, що випливають із цих відносин, формулює цілі практичної діяльності у формі категорій, моральних принципів і норм поведінки, моральних оцінок та ідеалів, у вченнях про призначення людини, сенсі її життя, щастя тощо [Погорецький М. А., Яновська О. Г.. Адвокатура України. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська. – К.: Юрінком Інтер, 2014.].

На основі етики вивчається і аналізується внутрішня природа багатообразних моральних зв'язків, які виникають з будь-якого виду людської діяльності. Етика носить всеохоплюючий характер і розповсюджується на усі види людської поведінки, у тому числі і професійну діяльність (педагогічну, медичну, технічну, юридичну тощо). Зародження професійної моралі пов'язано історично з суспільним розподілом праці і виникненням відповідних професійних груп, виокремленням різноманітних професій [Бакаянова Н. М. Етичні принципи адвокатури в Україні / Н. М. Бакаянова. – Одеса: Юридична література, 2005. С. 6].

Правнича етика розглядається як учення про морально-правові вимоги щодо діяльності юриста. Йдеться про вплив позитивного права, моральних норм, природного права на поведінку юриста, який формує його етичний мотив професійних вчинків. Такий підхід визначення правничої етики, доцільно зумовлений вимогами соціуму, загальнолюдськими моральними цінностями. Доцільно розглядати правничу етику як етику людської гідності, як моральний світогляд, у якому існує тісний зв'язок між зовнішніми діями юриста та його свідомістю. Професійні дії юриста матимуть найвищу цінність тоді, коли вони будуть результатом,